

PATRIMONIA'M; COL·LECCIONS

Programa impulsat per l'Institut de Cultura de Barcelona.

En les darreres dècades les propostes educatives dels museus i altres centres patrimonials s'han repensat amb noves fórmules comunicatives amb relació als diferents sectors del públic, especialment amb relació al públic escolar.

Amb la intenció de transcendir la perspectiva tradicional de relació museu/escola basada en visites puntuals on l'alumnat s'erigia com a receptor de narratives creades pel museu, es proposa un programa de participació activa entre els museus i centres patrimonials i els centres educatius, basat en la cocreació d'interpretacions del patrimoni on l'alumnat n'és el motor i el protagonista.

Cada centre educatiu treballarà acompanyat d'un museu/centre patrimonial participant de l'Institut de Cultura de Barcelona, patrimoniant una de les seves col·leccions o elements patrimonials que esdevindran l'eix sobre què desenvolupar un projecte transversal d'interpretació i difusió del patrimoni.

El programa vol ser una oportunitat per afavorir el treball interdisciplinari als centres educatius, desplegant conjuntament una proposta educativa que pugui incloure en la seva activitat habitual.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics

ETAPA

Cicle superior de primària i primer cicle i segon cicle d'ESO

DURADA

Curs escolar

CONTEXT

"Patrimonia'm; Col·leccions", és un programa de l'Institut de Cultura de Barcelona que vincula les col·leccions dels centres patrimonials (ICUB) i centres educatius de Barcelona.

Prenent com a inspiració experiències prèvies en l'àmbit europeu i català per diferents entitats i institucions, aquest programa planteja una forma de col·laboració entre els museus o centres patrimonials i els centres educatius de primària i secundària per al coneixement del patrimoni històric i cultural, la seva valoració i la construcció d'una relació de vinculació amb ell.

A partir de l'estudi de les col·leccions o elements patrimonials de diferents institucions culturals o museístiques, els centres educatius vetllaran pel coneixement i difusió d'aquestes. Es propicia un diàleg obert entre el museu/centre patrimonial i el centre educatiu que fomentarà un aprenentatge significatiu i competencial, amb l'alumnat com a protagonista del seu propi procés d'aprenentatge. El programa implica que l'alumnat conegui, estudiï, preservi i difongui les col·leccions dels museus i que adquireixi un compromís actiu amb el llegat patrimonial.

OBJECTIUS

- Apropar les col·leccions dels museus de l'Institut de Cultura de Barcelona als centres educatius.
- Fomentar la participació activa de l'alumnat en el procés del coneixement museístic.
- Afavorir la cohesió social, l'esperit crític i l'empatia.

A QUI VA ADREÇAT

Centres d'educació primària i centres d'Educació secundària obligatòria.

Cal preveure que les propostes van dirigides a etapes concretes (primària o a secundària) en funció del museu.

Relació de museus participants titularitat ICUB:

Centre Patrimonial	Col·lecció/Element patrimonial	Etapa Educativa
Museu Etnològic i de Cultures del Món (seu Parc de Montjuïc)	<p>Element patrimonial: Col·lecció d'oficis</p> <p>Oficis d'ahir i d'avui. La col·lecció d'oficis tradicionals ens obre la porta a apropiari-nos de la vida quotidiana i la cultura del barri proper a través de la investigació etnològica dels oficis en el passat i en el present.</p>	Cicle superior de primària i 1r cicle d'ESO
Museu Frederic Marès	<p>Element patrimonial: Sala de les diversions del gabinet del col·leccionista Frederic Marès.</p> <p>Juguem? Els rols i valors socials a les joguines d'ara i abans.</p> <p>Quins rols i quins valors socials transmeten les joguines d'abans i les d'ara? Juguem? El projecte vol treballar de manera transversal, implicant tots els àmbits del coneixement, per tal d'acostar els infants a l'evolució del món de la joguina i reflexionar sobre els valors relacionats amb la igualtat de gènere, la cultura de la no-violència, l'apropiació de l'espai públic i la sostenibilitat ambiental.</p>	Cicle superior de primària
Museu Etnològic i de Cultures del Món (seu Montcada)	<p>Element patrimonial: La col·lecció de màscares del món.</p> <p>Màscares dels quatre continents que ens permetran apropar-nos a les societats que les van crear, d'Àfrica, d'Oceania, d'Àsia i d'Amèrica, per establir vincles sobre l'ús de les màscares en la nostra societat actual.</p>	Cicle superior de primària
El Born CCM	<p>Element patrimonial: El Rec Comtal</p> <p>Paisatges del Rec Comtal. Una recerca al voltant de la història, els usos i els paisatges que ha generat aquesta canalització al llarg del temps que permet fer valdre la conservació d'aquest patrimoni arqueològic i paisatgístic de la ciutat.</p>	Cicle superior de primària i 1r cicle d'ESO
Museu de la Música	<p>Element patrimonial: La col·lecció de guitarres.</p> <p>Un viatge per la transformació de la guitarra al llarg dels anys per entendre les necessitats de l'intendent, les modes i gustos estètics de cada època i del perfil social al qual pertanyen. Un projecte que ens permetrà acostar-nos el patrimoni musical, instrumental i sonor que ofereix el Museu de la Música.</p>	Cicle superior de primària i 1r cicle d'ESO
Castell de Montjuïc	<p>Element patrimonial: La torre de guaita</p> <p>El Castell de Montjuïc: mirador de la ciutat i de la història.</p>	1r i 2n cicle d'ESO

	Quina ha estat la relació del Castell amb Barcelona? A partir del Castell i els seus elements més interessants com la torre de vigilància de telegrafia òptica, els grafitos dels presoners o la seva arquitectura, reviuem la seva història i quin ha estat el seu impacte en l'entorn de la muntanya i la ciutat. I com a partir d'ell, podem treballar la memòria històrica, la cultura de la pau i el conflicte des de múltiples mirades.	
Monestir de Pedralbes	<p>Element patrimonial: El sepulcre de la Reina Elisenda.</p> <p>On són les dones en la història? L'edat mitjana en clau de gènere, rols i personatges femenins que han deixat empremta en la nostra història.</p> <p>El projecte abordarà la història de l'edat mitjana a Catalunya, els monestirs en temps del gòtic i el context social i cultural al segle XIV des de diferents àrees de coneixement i amb una perspectiva de gènere.</p>	1r cicle d'ESO
Museu d'Història de Barcelona	<p>Element patrimonial: Mocador commemoratiu de 1798.</p> <p>El mocador d'indianes ens portarà a explorar el seu valor com a document històric que relata el pas de la manufactura a la mecanització dels processos productius, motor decisiu de canvi de la societat. Aquesta peça donarà peu a realitzar un enfocament interdisciplinari per endinsar-nos en les transformacions econòmiques, socials i urbanes que marquen l'origen de la industrialització a Barcelona.</p>	1r i 2n cicle d'ESO
Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona	<p>Element patrimonial: La col·lecció de literatura de canya i cordill de l'AHCB.</p> <p>Què llegia la gent de carrer del segle XVIII i XIX? Ens apropem a la literatura popular a través de la col·lecció de ventalls i romanços de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona. Treballarem transversalment temes com la cultura popular, l'evolució de la comunicació oral i escrita, la història contemporània d'Espanya, la societat de classes amb perspectiva de gènere i el valor gràfic i plàstic d'aquestes dues tipologies de gravats.</p>	Cicle superior de primària

DURADA

Curs escolar

DESCRIPCIÓ

Organització: a cadascun dels centres educatius seleccionats se li assignarà un museu participant de l'Institut de Cultura de Barcelona. Cada centre educatiu participa representat per un nivell escolar (no participarà tot el cicle).

Metodologia: Els alumnes viuran el museu i la peça apadrinada en primera persona a través d'activitats i recursos diversificats. La programació es dissenyarà des de la co-creació d'interpretacions del patrimoni on l'alumnat en serà el motor i el protagonista. El professorat participant haurà d'assistir a les sessions d'assessorament amb el museu col·laborador i amb la coordinació tècnica, per planificar el projecte tenint en compte el currículum i els interessos del grup-classe. Al final del projecte es realitzarà una presentació pública dels processos i activitats acomplides al voltant d'aquest.

Suports/recursos del programa: Es preveu l'assessorament i l'accés a recursos vinculats al patrimoni per part del museu col·laborador. També comptaran amb el suport d'una coordinació tècnica portada a terme per especialistes en museus i educació. Cada centre educatiu disposarà d'un assessorament i acompanyament d'acord amb les necessitats valorades. Cada grup participant podrà plantejar una programació que combini activitats a l'aula amb activitats gratuïtes al museu col·laborador (cada centre educatiu podrà dur a terme fins a 3 activitats gratuïtes al museu).

Calendari/implicació horària: Al juliol es notificarà quin ha estat el museu i l'element patrimonial assignat. La planificació podrà fer-se un cop notificada la participació en el programa. Al setembre té lloc la Presentació del Programa Patrimonia'm; Col·leccions, com a trobada inicial en què es troben les referents de cada centre educatiu i de cada museu o centre patrimonial. El projecte amb l'alumnat tindrà lloc entre els mesos de novembre i maig. Cal preveure vistes dels docents al museu, reunions de planificació, entrega d'una pla de treball i reunions de seguiment al llarg del projecte.

Compromís del centre: Cal assegurar la realització dels punts anteriors (organització, metodologia, assistència a una visita per a docents al museu col·laborador, etc.). Igualment, cal garantir que l'alumnat pugui gaudir d'un programa interdisciplinari

FORMACIÓ ASSOCIADA

Capacitació de 15 hores, acreditades pel Consorci d'Educació de Barcelona.

QUÈ S'ESPERA

S'espera que el programa contribueixi a:

- Apropar una peça o una col·lecció dels museus de l'ICUB als centres educatius de Barcelona.
- Promoure el coneixement i difusió del patrimoni dels museus de l'ICUB.
- Vincular activament l'alumnat dels centres educatius amb els museus de l'ICUB.
- Afavorir l'esperit crític i l'empatia envers el patrimoni.
- Partir del patrimoni per forjar identitats, cohesió social i esperit de convivència.

CONTACTE

Institut de Cultura de Barcelona
patrimoniam@bcn.cat

Rosa Naudi
Consorti d'Educació de Barcelona
rnaudi.ceb@gencat.cat

Barcelona Cultura